

Грабовський М.Б., Карпук Л.М.,
Козак Л.А., Городецький О.С.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ
ПРАКТИКИ ТА
НАПИСАННЯ ЗВІТУ
ЗДОБУВАЧАМИ
ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
Н1 «АГРОНОМІЯ»

Біла Церква - 2026

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра рослинництва та цифрових технологій у агрономії

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ТА
НАПИСАННЯ ЗВІТУ ЗДОБУВАЧАМИ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ Н1 «АГРОНОМІЯ»**

Біла Церква - 2026

УДК: 633:378.014.3

Ухвалено науково-методичною комісією
Білоцерківського національного аграрного
університету (Протокол № 10 від
28.05.2026 р.)

Автори:

Грабовський М.Б. доктор с.-г. наук, професор

Карпук Л.М. доктор с.-г. наук, професор

Козак Л.А. канд. с.-г. наук, доцент

Городецький О.С. канд. с.-г. наук, доцент

Методичні вказівки щодо проходження науково-виробничої практики та написання звіту здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина». / Грабовський М.Б., Карпук Л.М., Козак Л.А., Городецький О.С. /. Біла Церква, 2026. 38 с.

Методичні вказівки підготовлені колективом авторів агробіотехнологічного факультету Білоцерківського НАУ та призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія». У виданні визначено мету, завдання, зміст, організацію та порядок проходження науково-виробничої практики, вимоги до оформлення звіту, критерії оцінювання результатів і принципи академічної доброчесності. Документ регламентує виконання індивідуального науково-дослідного завдання, формування професійних компетентностей, застосування сучасних агротехнологій і цифрових інструментів в агрономії. Методичні вказівки спрямовані на інтеграцію теоретичної підготовки з практичною та науково-дослідною діяльністю, а також на підготовку матеріалів для кваліфікаційної роботи магістра.

Рецензент: **Хрик В.М.**, доктор педагогічних наук, професор

Вахній С.П., доктор с.-г. наук, професор

© БНАУ, 2026

ЗМІСТ

	стор.
I. Загальні положення	5
1.1. Мета науково-виробничої практики	5
1.2. Основні завдання практики	6
1.3. Нормативно-правове забезпечення організації науково-виробничої практики	7
1.4. Терміни та обсяг проходження науково-виробничої практики	7
II. Базис практики та порядок її організації	9
2.1. Базис науково-виробничої практики (вимоги до підприємств, установ, організацій аграрного профілю)	9
2.2. Обов'язки здобувача освіти	9
2.3. Обов'язки керівника науково-виробничої практики від університету	10
2.4. Обов'язки керівника науково-виробничої практики від бази практики	10
2.5. Індивідуальне науково-виробниче завдання на практику	11
2.6. Інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії	11
III. Зміст науково-виробничої практики	12
3.1. Елементи науково-дослідної роботи під час науково-виробничої практики	12
3.2. Дотримання принципів сталого розвитку та екологічної безпеки	12
IV. Індивідуальні завдання та науково-дослідна складова на основі кваліфікаційної роботи	13
4.1. Вибір тематики індивідуального завдання	13
4.2. Методика проведення польових, лабораторних або аналітичних досліджень	14
4.3. Обробка та інтерпретація результатів досліджень	15
4.4. Використання сучасних цифрових технологій в агрономії (GPS-моніторинг, GIS, точне землеробство)	15

4.5. Формування практичних рекомендацій для виробництва	16
V. Ведення документації під час науково-виробничої практики	17
5.1. Збір первинної наукової документації за темою кваліфікаційної роботи	17
5.2. Дотримання академічної доброчесності	18
5.3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності	18
6. Структура та вимоги до оформлення звіту з науково-виробничої практики	19
6.1. Загальні вимоги до оформлення тексту	20
6.2. Структура звіту	20
6.2.1. Титульна сторінка	20
6.2.2. Завдання на науково-виробничої практику	21
6.2.3. Зміст	21
6.2.4. Вступ	21
6.2.5. Основна частина	21
6.2.6. Аналітична (дослідницька) частина	21
6.2.7. Висновки та пропозиції	22
6.2.8. Список використаних джерел	22
6.2.9. Додатки	22
6.2.10. Вимоги до оформлення таблиць, рисунків, графіків	23
6.2.11. Правила цитування та оформлення бібліографії	23
6.2.12. Обсяг звіту	24
7. Порядок захисту звіту з науково-виробничої практики	24
7.1. Терміни подання звіту	24
7.2. Критерії оцінювання результатів практики	25
7.3. Порядок проведення захисту	26
7.4. Типові помилки при підготовці звіту	26
8. Підсумкове оцінювання та академічна відповідальність	27
Додатки	29

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-виробнича практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми та невід'ємною частиною підготовки кваліфікованих фахівців аграрної галузі зі спеціальності Н1 Агрономія.

Практика спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття професійних умінь і навичок, формування здатності до самостійної виробничої, науково-дослідної, управлінської та інноваційної діяльності в умовах сучасного аграрного виробництва України.

Організація, проведення та оцінювання результатів науково-виробничої практики здійснюються відповідно до стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних документів Білоцерківського національного аграрного університету.

1.1. Мета науково-виробничої практики

Загальна мета науково-виробничої практики:

- Закріплення та поглиблення професійних компетентностей у галузі агрономії.
- Проведення досліджень з кваліфікаційної роботи магістра згідно отриманого завдання.
- Збір, аналіз та узагальнення матеріалів для кваліфікаційної роботи.
- Формування навичок самостійного прийняття виробничих і науково обґрунтованих рішень.
- Ознайомлення з сучасними технологіями вирощування сільськогосподарських культур в різних ґрунтово-кліматичних умовах України.

1.2. Основні завдання практики

1.2.1. Організаційно-виробничий блок. Здобувачу освіти необхідно провести короткий аналіз господарства, де він проходить науково-виробничу практику. З цією метою дотримуватися наступного плану:

- Ознайомлення зі структурою господарства (підприємства), системою управління, матеріально-технічною базою.
- Аналіз земельного фонду, ґрунтово-кліматичних умов регіону.
- Вивчення спеціалізації підприємства та структури посівних площ.
- Оцінка економічної ефективності виробництва основних культур.

1.2.2. Технологічний блок. Ознайомитися з технологіями вирощування основних сільськогосподарських культур відповідно до завдань:

- Аналіз технологій вирощування польових, овочевих, технічних або кормових культур.
- Оцінка системи обробітку ґрунту, удобрення, захисту рослин.
- Стан насіннезнавства та насінництва.
- Аналіз систем зрошення (за наявності) та управління водними ресурсами.
- Оцінка рівня механізації та застосування сучасної техніки.

1.2.3. Науково-дослідний блок. Завдання цього блоку:

- Розробка програми та методики досліджень відповідно до теми кваліфікаційної роботи.
- Закладання та проведення польових або лабораторних дослідів.
- Збір експериментальних даних.
- Проведення фенологічних спостережень, облік урожайності, аналіз якості продукції.
- Статистична обробка результатів (використання сучасних методів аналізу даних).

1.2.4. Інноваційно-аналітичний блок. За можливості виконати завдання у вигляді короткого звіту інноваційно-аналітичного блоку:

- Оцінка впровадження інноваційних технологій (точне землеробство, цифрові системи моніторингу, GPS-навігація, агрохімічний моніторинг).
- Аналіз екологічної безпеки виробництва та сталості агросистем.
- Визначення вуглецевого сліду у технологіях вирощування культур.
- Розробка рекомендацій щодо підвищення врожайності та якості продукції.

1.3. Нормативно-правове забезпечення організації практики

Організація науково-виробничої практики здійснюється відповідно до:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня спеціальності Н1 «Агрономія»;
- Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;
- Положення про проведення науково-виробничої практики здобувачів вищої освіти;
- Освітньо-професійної програми та навчального плану другого (магістерського) рівня спеціальності Н1 «Агрономія»;

1.4. Терміни та обсяг проходження науково-виробничої практики

Терміни проходження науково-виробничої практики визначаються навчальним планом та графіком освітнього процесу у Білоцерківському національному аграрному університеті.

Обсяг науково-виробничої практики встановлюється в кредитах ЄКТС (European Credit Transfer and Accumulation System) та годинах відповідно до освітньо-науково-виробничої програми. У Білоцерківському національному аграрному університеті для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» науково-виробнича практика становить 12

кредитів.

У загальний обсяг практики входять:

- виконання виробничих та дослідницьких завдань;
- самостійна робота здобувача;
- підготовка звітної документації;
- консультації з керівниками практики;
- захист звіту.

Розподіл годин між видами діяльності визначається індивідуальним планом практики.

Дати початку та завершення науково-виробничої практики затверджуються наказом керівника університету і доводяться до відома здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» не пізніше ніж за один місяць до її початку.

Науково-виробнича практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» у Білоцерківському національному аграрному університеті проходить у другому семестрі першого року навчання. Залучення здобувачів освіти до проведення досліджень може відбуватися і на освітньому рівні Бакалавр (за умови навчання у Білоцерківському національному аграрному університеті).

Здобувач освітнього рівня Магістр зобов'язаний:

- своєчасно прибути на базу практики;
- виконувати індивідуальне завдання;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку установи де відбувається науково-виробнича практика;

• підготувати та подати звіт про проходження науково-виробничої практики у встановлені терміни.

Графік проходження науково-виробничої практики складається з урахуванням специфіки діяльності бази практики. Графік розробляється і уточнюється з керівником кваліфікаційної роботи та може бути змінений у термінах і затверджується керівником практики (керівником кваліфікаційної

роботи) а деканом агробіотехнологічного факультету БНАУ.

II. Бази практики та порядок її організації

2.1. Бази практики (вимоги до підприємств, науково-дослідних установ, організацій аграрного профілю)

Базами науково-виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» можуть бути:

- науково-дослідні установи аграрного профілю;
- сільськогосподарські підприємства різних форм власності;
- профільні кафедри Білоцерківського національного аграрного університету.

База науково-виробничої практики повинна відповідати таким вимогам:

- здійснювати діяльність за профілем спеціальності Н1 «Агрономія»;
- мати сучасну матеріально-технічну базу (техніка, обладнання, лабораторії, виробничі приміщення);
- застосовувати актуальні інноваційні агротехнології;
- забезпечувати умови для виконання індивідуального завдання здобувача освіти;
- гарантувати дотримання вимог охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та екологічних норм.

Перевага надається підприємствам, що впроваджують інноваційні технології, мають високий рівень організації виробництва та забезпечують можливість збору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

2.2. Обов'язки здобувача освіти

Під час проходження науково-виробничої практики здобувач освіти зобов'язаний:

- своєчасно прибути на базу практики;
- виконувати програму практики та індивідуальне завдання;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства;
- виконувати вимоги охорони праці та техніки безпеки;
- збирати, опрацьовувати та аналізувати матеріали для підготовки звіту та кваліфікаційної роботи магістра;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- своєчасно подати звіт ля захисту.

У разі порушення трудової дисципліни або вимог безпеки здобувач може бути відсторонений від проходження науково-виробничої практики з подальшим інформуванням закладу освіти.

2.3. Обов'язки керівника практики від університету

Керівник науково-виробничої практики (керівник кваліфікаційної роботи) від університету:

- допомагає здобувачу освіти розробити програму науково-виробничої практики та індивідуальні завдання проведення досліджень і спостережень;
- забезпечує методичне супроводження здобувачів освіти;
- здійснює контроль за проходженням практики (у тому числі дистанційно або шляхом виїзду на базу);
- консультує щодо збору матеріалів і підготовки звіту;
- перевіряє звітну документацію;

2.4. Обов'язки керівника науково-виробничої практики від бази практики

Керівник науково-виробничої практики від підприємства (установи, організації):

- забезпечує створення належних умов для проходження практики;
- ознайомлює здобувача освіти зі структурою підприємства та специфікою його діяльності;
- проводить інструктаж з охорони праці та техніки безпеки;
- контролює виконання індивідуального плану;
- сприяє отриманню необхідних даних по господарству (підприємству, організації).

2.5. Індивідуальне завдання на практику

Індивідуальне завдання є обов'язковим елементом науково-виробничої практики та розробляється керівником кваліфікаційної роботи магістра від університету з урахуванням:

- тематики кваліфікаційної роботи магістра;
- специфіки бази науково-виробничої практики;
- сучасних потреб аграрного виробництва;
- наукового напрямку кафедри.

Індивідуальне завдання передбачає:

- проведення польових, лабораторних досліджень, спостережень та математичних обчислень;
- аналіз ефективності елементів чи технологій вирощування культури;
- економічний або енергетичний аналіз технології вирощування культур.

Результати виконання індивідуального завдання мають обов'язково відображатися у звіті з практики.

2.6. Інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії

Перед початком проходження науково-виробничої практики здобувач освіти проходить:

- вступний інструктаж на базі практики;
- первинний інструктаж на робочому місці.

Інструктаж проводиться відповідальною особою підприємства з обов'язковою реєстрацією в журналі інструктажів.

Здобувач освіти повинен:

- дотримуватися правил безпечної експлуатації сільськогосподарської техніки;
- виконувати вимоги щодо роботи з пестицидами, агрохімікатами та добривами;
- використовувати засоби індивідуального захисту;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм;
- негайно повідомляти про випадки виробничого травматизму або аварійні ситуації.

Недотримання вимог охорони праці є підставою для припинення проходження практики та притягнення до відповідальності відповідно до чинного законодавства.

III. ЗМІСТ НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Елементи науково-дослідної роботи під час практики

Науково-виробнича практика передбачає виконання елементів науково-дослідної роботи, зокрема:

- закладання дослідів;
- проведення польових спостережень і обліків;
- відбір зразків ґрунту або рослин;
- статистичну обробку отриманих результатів;
- формулювання висновків.

3.2. Дотримання принципів сталого розвитку та екологічної безпеки

Під час практики здобувач оцінює:

- раціональність використання земельних ресурсів;
- заходи щодо збереження родючості ґрунтів;
- дотримання екологічних норм під час застосування добрив і засобів захисту рослин;
- вплив виробництва на довкілля;
- відповідність діяльності підприємства принципам сталого розвитку.

За результатами аналізу сформулюються рекомендації щодо підвищення екологічної безпеки та довгострокової ефективності аграрного виробництва.

Усі зазначені напрями відображаються у звіті з науково-виробничої практики з обов'язковими висновками та пропозиціями щодо вдосконалення діяльності підприємства.

ІV. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНА СКЛАДОВА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Індивідуальне завдання є ключовим елементом науково-виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» та формується з урахуванням тематики кваліфікаційної роботи.

Науково-дослідна складова науково-виробничої практики забезпечує інтеграцію теоретичних знань, методології досліджень та виробничого досвіду, сприяє формуванню здатності самостійно проводити наукові дослідження й упроваджувати їх результати у практику аграрного виробництва.

4.1. Вибір тематики індивідуального завдання

Тематика індивідуального завдання визначається керівником науково-виробничої практики (керівником кваліфікаційної роботи) спільно зі здобувачем та узгоджується з завідувачем кафедри і гарантом освітньо-професійної програми (Додаток А).

При виборі тематики враховуються:

- зв'язок із темою кваліфікаційної роботи;
- актуальність досліджень для сучасного аграрного виробництва України;
- відповідність напряму наукових досліджень кафедри;
- можливість отримання достовірних експериментальних або виробничих даних;

Індивідуальне завдання передбачає:

- дослідження ефективності елементів технології вирощування сільськогосподарських культур;
- оптимізацію системи удобрення або захисту рослин;
- аналіз впливу агротехнічних прийомів на врожайність і якість продукції;
- економічну оцінку;
- розробку заходів щодо підвищення ефективності технологій вирощування.

Тема індивідуального завдання затверджується до початку практики та фіксується в програмі практики.

4.2. Методика проведення польових, лабораторних або аналітичних досліджень

Здобувач освіти під час науково-виробничої практики застосовує сучасні наукові методи досліджень, зокрема:

Польові методи:

- закладання дослідів;
- фенологічні спостереження;
- облік густоти стояння рослин;
- визначення біометричних показників;
- облік урожайності.

Лабораторні методи:

- аналіз ґрунту (вміст гумусу, рН, елементи живлення);
- визначення якісних показників продукції;
- оцінка посівних якостей насіння;

- фітопатологічні та ентомологічні дослідження.

Аналітичні методи:

- аналіз виробничої документації;
- розрахунок технологічних показників;
- економічні розрахунки ефективності;
- моделювання агротехнологічних процесів.

Методика досліджень повинна відповідати науковим рекомендаціям, забезпечувати достовірність та відтворюваність результатів.

4.3. Обробка та інтерпретація результатів досліджень

Отримані під час науково-виробничої практики дані підлягають систематизації, статистичній обробці та науковому аналізу.

Здобувач освіти має:

- сформувати базу первинних даних;
- провести їх математико-статистичну обробку;
- здійснити порівняльний аналіз варіантів дослідження;
- встановити достовірність відмінностей;
- інтерпретувати результати з урахуванням ґрунтово-кліматичних та технологічних умов.

У звіті результати статистичної обробки подаються у вигляді таблиць, графіків, діаграм із відповідними поясненнями та аргументованими висновками.

4.4. Використання сучасних цифрових технологій в агрономії (GPS-моніторинг, GIS, точне землеробство)

Під час виконання індивідуального завдання здобувач може продемонструвати застосування сучасних цифрових технологій в практичній діяльності господарства чи організації:

- систем GPS-моніторингу;
- геоінформаційних систем (GIS);
- технологій точного землеробства;
- цифрових платформ управління;
- дистанційного моніторингу посівів.

Застосування цифрових інструментів дозволяє підвищити точність агротехнологічних операцій, оптимізувати витрати ресурсів та мінімізувати виробничі ризики.

4.5. Формування практичних рекомендацій для виробництва

Завершальним етапом виконання індивідуального завдання є розроблення практичних рекомендацій.

Рекомендації повинні:

- ґрунтуватися на результатах проведених досліджень;
- бути економічно обґрунтованими;
- враховувати реальні виробничі умови;
- відповідати принципам екологічної безпеки та сталого розвитку;
- мати конкретний характер (зазначення норм, строків, способів упровадження).

Практичні пропозиції можуть стосуватися вдосконалення технології вирощування культур, оптимізації системи удобрення, впровадження цифрових рішень, підвищення продуктивності праці або зменшення собівартості продукції.

Науково-дослідна складова науково-виробничої практики повинна логічно інтегруватися у структуру кваліфікаційної роботи магістра та забезпечувати формування у здобувача здатності самостійно вирішувати складні професійні завдання у сфері агрономії.

V. ВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПІД ЧАС НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Належне ведення документації є обов'язковою складовою проходження науково-виробничої практики здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія».

Документація забезпечує фіксацію виконаних робіт, підтверджує виконання індивідуального завдання є джерелом первинних даних для підготовки звіту та кваліфікаційної роботи магістра, а також є підставою для оцінювання результатів науково-виробничої практики. До основної документації належать первинні матеріали наукових досліджень.

5.1. Збір первинної наукової документації за темою кваліфікаційної роботи

Під час практики здобувач освіти здійснює збір первинних матеріалів відповідно до тематики кваліфікаційної роботи магістра.

До первинної документації можуть належати:

- результати польових обліків і спостережень;
- дані лабораторних аналізів ґрунту та рослин;
- показники врожайності та якості продукції;
- технологічні карти вирощування культур;
- агрохімічні паспорти полів;
- економічні показники (витрати, собівартість, рентабельність);
- матеріали статистичної звітності підприємства (за згодою адміністрації).

Збір інформації здійснюється з дотриманням вимог конфіденційності та лише в обсязі, погодженому з керівництвом підприємства.

Первинні дані повинні бути достовірними, систематизованими та належним чином оформленими (таблиці, журнали обліку, електронні файли тощо).

5.2. Дотримання академічної доброчесності

Під час проходження науково-виробничої практики та підготовки звіту здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Забороняється:

- фальсифікація або фабрикація результатів досліджень;
- використання недостовірних або вигаданих даних;
- привласнення результатів роботи інших осіб;
- списування та некоректне запозичення текстових матеріалів без посилань;
- порушення авторських прав.

У разі використання літературних джерел, нормативних документів, статистичних матеріалів або електронних ресурсів необхідно здійснювати коректне цитування відповідно до встановлених вимог.

Звіт із науково-виробничої практики може перевірятися на оригінальність за допомогою відповідного програмного забезпечення відповідальною особою Білоцерківського національного аграрного університету.

Порушення принципів академічної доброчесності є підставою для недопуску звіту до захисту або повторного проходження науково-виробничої практики.

Ведення належної документації забезпечує об'єктивне оцінювання результатів науково-виробничої практики, підвищує якість підготовки здобувача освіти та сприяє формуванню науково-виробничої відповідальності майбутнього магістра спеціальності Н1 Агрономія.

5.3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності під час проходження практики та підготовки звіту.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються:

- плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація або фальсифікація результатів досліджень;
- списування;
- використання недостовірних або вигаданих даних;
- привласнення результатів роботи інших осіб.

У разі виявлення порушень можуть застосовуватися такі заходи:

- повернення звіту на доопрацювання;
- зниження підсумкової оцінки;
- визнання результатів практики недійсними;
- повторне проходження практики;
- інші заходи дисциплінарного впливу відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

Факт порушення розглядається відповідною комісією створеною за наказом декана агробіотехнологічного факультету з дотримання принципів об'єктивності та неупередженості.

6. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ВИБРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Звіт з науково-виробничої практики є підсумковим документом, що відображає результати діяльності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» під час проходження науково-виробничої практики.

Звіт повинен містити систематизований виклад виконаних робіт, результати аналізу виробничої діяльності підприємства, матеріали індивідуального завдання та науково-дослідної складової, обґрунтовані висновки й практичні рекомендації.

6.1. Загальні вимоги до оформлення тексту

Звіт оформлюється відповідно до вимог чинних стандартів оформлення наукових і навчальних робіт та внутрішніх нормативних документів університету.

Основні технічні вимоги:

- мова виконання – українська;
- формат паперу – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14 pt;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- абзацний відступ – 1,25 см;
- вирівнювання тексту – по ширині;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами у правому верхньому куті (без крапки).

Текст має бути структурованим, логічним, із чіткими заголовками розділів і підрозділів. Не допускаються орфографічні, стилістичні та фактичні помилки.

6.2. Структура звіту

6.2.1. Титульна сторінка

Титульна сторінка оформлюється за встановленим зразком (Додаток Б) і містить:

- повну назву університету;
- назву факультету та кафедри;
- назву виду практики;
- спеціальність Н1 «Агрономія»;
- освітній рівень – магістерський;

- прізвище, ім'я, по батькові здобувача;
- курс, групу;
- місце проходження практики;
- прізвище та посаду керівника від закладу освіти;
- місто та рік виконання роботи.

6.2.2. Завдання на практику

Містить індивідуальне завдання, затверджене керівником практики, із зазначенням термінів виконання та переліку основних робіт (Додаток Б).

6.2.3. Зміст

Включає перелік розділів, підрозділів та додатків із зазначенням сторінок.

6.2.4. Вступ

У вступі обґрунтовується:

- актуальність проходження практики;
- мета і завдання;
- характеристика бази практики;
- зв'язок індивідуального завдання з темою кваліфікаційної роботи.

Обсяг вступу – 1-2 сторінки.

6.2.5. Основна частина

Містить опис виробничої діяльності підприємства та виконаних здобувачем завдань відповідно до програми практики:

- організаційна структура господарства;
- ґрунтово-кліматичні умови;
- структура посівних площ;
- технології вирощування культур;
- система удобрення та захисту рослин;
- технічне забезпечення виробництва;
- економічні показники діяльності.

6.2.6. Аналітична (дослідницька) частина

Містить результати виконання індивідуального завдання:

- методика досліджень;

- результати спостережень або експериментів;
- статистична обробка даних;
- економічне обґрунтування;
- аналіз отриманих результатів.

Ця частина повинна мати дослідницький характер і демонструвати здатність здобувача до самостійної наукової роботи.

6.2.7. Висновки та пропозиції

У висновках стисло узагальнюються результати практики, формулюються основні наукові та практичні положення проведених досліджень. Пропозиції повинні бути конкретними, обґрунтованими та спрямованими на підвищення ефективності аграрного виробництва.

6.2.8. Список використаних джерел

Оформлюється відповідно до чинних бібліографічних стандартів. До списку включаються:

- наукові статті;
- підручники та монографії;
- нормативні документи;
- статистичні матеріали;
- електронні ресурси.

Джерела розміщуються в алфавітному порядку або в порядку згадування у тексті (відповідно до вимог закладу освіти).

6.2.9. Додатки

У додатках подаються:

- великі таблиці розрахунків;
- копії виробничих документів (за дозволом);
- фотоілюстрації;
- графіки, картограми;

- зразки первинної документації;
- інші допоміжні матеріали.

Кожний додаток позначається великою літерою (Додаток А, Додаток Б тощо).

6.2.10. Вимоги до оформлення таблиць, рисунків, графіків

- Таблиці та рисунки розміщуються після першого посилання на них у тексті.
- Кожна таблиця повинна мати номер і назву (наприклад: Таблиця 1. Урожайність культур у 2025 році).
- Рисунки (схеми, графіки, діаграми, фотографії) також нумеруються та підписуються (Рисунок 2. Структура посівних площ).
- Нумерація здійснюється наскрізно по всьому тексту.
- Джерело інформації зазначається під таблицею або рисунком (за потреби).
- Усі цифрові дані повинні мати одиниці вимірювання.

6.2.11. Правила цитування та оформлення бібліографії

Під час використання літературних джерел або статистичних даних необхідно:

- здійснювати коректні внутрішньотекстові посилання;
- зазначати автора, рік видання та сторінку (або номер джерела у списку);
- уникати надмірного цитування;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Бібліографічний опис оформлюється відповідно до вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або інших загальновизнаних бібліографічних стандартів ISO, ISBD та стилів цитування (APA, MLA, Chicago та ін.), що забезпечують уніфікацію, ідентифікацію та обмін інформацією про документи.

6.2.12. Обсяг звіту

Рекомендований обсяг звіту з науково-виробничої практики для здобувачів освіти магістерського рівня становить:

- 30-50 сторінок основного тексту (без урахування додатків);
- аналітична (дослідницька) частина – не менше 40-60 % загального обсягу звіту.

Звіт подається у друкованому та електронному вигляді у встановлені терміни та підлягає обов'язковому захисту перед комісією агробіотехнологічного факультету, що створюється наказом декана.

Дотримання наведених вимог забезпечує належний науковий рівень звіту, його відповідність стандартам вищої освіти та об'єктивність оцінювання результатів науково-виробничої практики.

7. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЗВІТУ З НАУКОВО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Захист звіту з науково-виробничої практики є обов'язковим етапом підсумкового контролю для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія».

Метою захисту є оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей, якості виконання індивідуального завдання, здатності здобувача освіти аналізувати виробничі процеси та формулювати обґрунтовані висновки й практичні рекомендації.

7.1. Терміни подання звіту

Звіт з науково-виробничої практики подається на кафедру у строки, визначені графіком освітнього процесу та наказом про проведення практики.

Попередня перевірка звіту керівником від університету здійснюється протягом 3-5 робочих днів після подання. До захисту допускаються лише ті здобувачі освіти, які виконали програму практики в повному обсязі. У разі несвоєчасного подання звіту без поважних причин здобувач освіти може бути недопущений до захисту.

7.2. Критерії оцінювання результатів практики

Оцінювання результатів проходження науково-виробничої практики здійснюється за такими критеріями:

- Повнота виконання програми практики
 - відповідність змісту звіту програмі та індивідуальному завданню;
 - рівень опрацювання виробничих матеріалів.
- Якість аналітичної та дослідницької частини
 - обґрунтованість методики досліджень;
 - достовірність і повнота зібраних даних;
 - коректність статистичної обробки;
 - глибина аналізу та інтерпретації результатів.
- Практична цінність пропозицій
 - конкретність і реалістичність рекомендацій;
 - економічне та екологічне обґрунтування.
- Рівень оформлення звіту
 - відповідність встановленим вимогам;
 - логічність структури;
 - науковий стиль викладу;
 - наявність таблиць, рисунків, додатків.
- Результати усного захисту
 - здатність аргументовано відповідати на запитання;
 - володіння матеріалом;

- рівень професійного мислення.

7.3. Порядок проведення захисту

Захист звіту проводиться здобувачем освіти перед комісією-

Процедура захисту включає:

1. Коротку доповідь здобувача (5-10 хвилин), у якій висвітлюються:
 - характеристика бази практики;
 - основні результати виконаної роботи;
 - результати індивідуального дослідження;
 - сформульовані висновки та рекомендації.
2. Відповіді на запитання членів комісії.
3. Обговорення та виставлення підсумкової оцінки.

Здобувач освіти може використовувати презентаційні матеріали (слайди, таблиці, графіки, фотоілюстрації) під час виступу.

7.4. Типові помилки при підготовці звіту

Під час підготовки звіту найчастіше зустрічаються такі недоліки:

- описовий характер роботи без аналітичної складової;
- відсутність або поверховість дослідницької частини;
- використання недостовірних або неповних даних;
- відсутність економічного обґрунтування пропозицій;
- порушення вимог до оформлення;
- відсутність посилань на використані джерела;
- недотримання принципів академічної доброчесності;
- слабка підготовка до усного захисту.

Уникнення зазначених помилок сприятиме підвищенню якості звіту та успішному проходженню захисту.

Дотримання встановленого порядку подання та захисту звіту забезпечує об'єктивне оцінювання результатів науково-виробничої практики та підтверджує готовність здобувача магістерського рівня спеціальності Н1 «Агрономія» до самостійної науково-виробничої діяльності.

8. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Підсумкове оцінювання результатів науково-виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» здійснюється з метою визначення рівня сформованості загальних і фахових компетентностей, готовності до самостійної науково-виробничої діяльності та здатності інтегрувати результати практичної і науково-дослідної роботи у кваліфікаційну роботу (Додаток В).

Оцінювання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості, академічної доброчесності та відповідно до внутрішніх нормативних документів університету.

Підсумкова оцінка формується на основі комплексного аналізу таких складових:

1. Сформованість інтегральної компетентності

- здатність розв'язувати складні виробничі та дослідницькі завдання в агрономії;
- уміння приймати обґрунтовані рішення в умовах виробничих ризиків;
- здатність застосовувати наукові підходи у практичній діяльності.

2. Рівень загальних компетентностей

- аналітичне та критичне мислення;
- здатність працювати з інформаційними ресурсами;
- уміння працювати в команді;
- дотримання науково-виробничої етики та норм безпеки.

3. Рівень фахових компетентностей

- здатність аналізувати ґрунтово-кліматичні умови;

- уміння оцінювати технології вирощування сільськогосподарських культур;
- здатність здійснювати економічний аналіз ефективності виробництва;
- володіння методами польових і лабораторних досліджень;
- уміння формувати практичні рекомендації для підприємства.

4. Якість звітної документації

- повнота і структурованість матеріалу;
- достовірність наведених даних;
- аргументованість висновків і пропозицій;
- відповідність вимогам до оформлення.

5. Результати захисту

- логічність та змістовність доповіді;
- професійна аргументація відповідей;
- володіння матеріалом індивідуального дослідження.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

ДОДАТКИ

Додаток А.

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Включає перелік робіт та завдань, що підлягають виконанню здобувачем під час практики, строки та очікувані результати.

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

1. Загальні положення

Індивідуальне завдання є обов'язковою складовою науково-виробничої практики здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія». Воно визначає перелік робіт, які підлягають виконанню під час проходження практики, строки їх реалізації та очікувані результати.

Індивідуальне завдання розробляється з урахуванням:

- освітньо-науково-виробничої програми спеціальності;
- тематики кваліфікаційної роботи магістра (обов'язково);
- специфіки бази практики (наукова установа, дослідне господарство, сільськогосподарське підприємство, агрохолдинг, фермерське господарство тощо);
- актуальних потреб аграрного виробництва України.

Завдання погоджується з керівником практики від університету та керівником від бази практики.

2. Мета індивідуального завдання

Метою виконання індивідуального завдання є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань з агрономії;
- формування навичок самостійної науково-дослідної та виробничої діяльності;
- набуття досвіду аналізу технологічних процесів у рослинництві;

- підготовка матеріалів для написання звіту з науково-виробничої практики та (частково, за потреби) кваліфікаційної роботи магістра.

Орієнтовний перелік робіт і завдань

№ з/п	Зміст роботи	Строк виконання	Очікувані результати
1	Ознайомлення зі структурою підприємства, системою управління, напрямками діяльності	1 тиждень	Складена організаційна характеристика бази практики
2	Аналіз ґрунтово-кліматичних умов господарства		Підготовлена аналітична довідка з характеристикою ґрунтів і кліматичних умов
3	Вивчення структури посівних площ та сівозмін		Схема сівозміни, аналіз її ефективності
4	Дослідження технології вирощування основних (можливо однієї, що буде описана у кваліфікаційній роботі магістра) сільськогосподарських культур	1 тиждень	Опис технологічних карт, визначення відповідності сучасним вимогам
5	Участь у проведенні агротехнічних заходів (сівба, догляд за посівами, захист рослин, збирання врожаю тощо)	Протягом усього періоду практики	Набуття практичних навичок, фіксація результатів у щоденнику практики
6	Аналіз системи удобрення та захисту рослин	3 тиждень	Розрахунок норм добрив, оцінка ефективності засобів захисту
7	Збір експериментальних або виробничих даних відповідно до науково-дослідного завдання (згідно програми досліджень, погодженої з керівником кваліфікаційної роботи магістра)	Протягом усього періоду практики	Сформована база даних для подальшого аналізу
8	Обробка та інтерпретація отриманих результатів Підготовка звіту з	Останній тиждень	Побудовані таблиці, графіки, сформульовані

	практики		висновки. Завершений та оформлений відповідно до вимог звіту
--	----------	--	--

4. Індивідуальне науково-дослідне завдання (за потреби)

За погодженням із керівником практики здобувач може виконувати індивідуальне наукове дослідження, зокрема:

- оцінка продуктивності сортів або гібридів сільськогосподарських культур;
- аналіз впливу норм висіву на врожайність;
- дослідження ефективності різних систем удобрення;
- моніторинг фітосанітарного стану посівів;
- економічна оцінка технології вирощування культури.

Очікувані результати:

- обґрунтовані висновки щодо ефективності досліджуваного фактора;
- статистично опрацьовані дані;
- рекомендації для впровадження у виробництво.

5. Вимоги до оформлення результатів

Результати виконання індивідуального завдання відображаються у:

- щоденнику практики;
- звіті про проходження науково-виробничої практики;
- додатках (таблиці, схеми, фотоматеріали, технологічні карти, результати розрахунків).

Здобувач зобов'язаний дотримуватись вимог академічної доброчесності, правил охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку бази практики.

6. Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

Оцінювання здійснюється з урахуванням:

- повноти виконання передбачених робіт;
- рівня самостійності здобувача;
- якості зібраних та опрацьованих матеріалів;
- обґрунтованості висновків і рекомендацій;
- відповідності звіту встановленим вимогам.

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ЗВІТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет
Агробіотехнологічний факультет

Звіт з науково-виробничої практики на тему:
**ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ПІД
ВПЛИВОМ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ТА ПОПЕРЕДНИКІВ В
УМОВАХ ТОВ «ХОРТИЦЯ-АГРО» ЖИТОМИРСЬКОГО
РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Виконав: Іванов Іван Іванович
Науковий керівник : професор Петров М.Б.

Біла Церква

2026 р.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Включає детальний опис критеріїв підсумкового оцінювання, вагу кожного критерію та шкалу оцінювання (національну та ECTS).

1. Загальні положення

Оцінювання результатів проходження науково-виробничої практики здійснюється з метою визначення рівня сформованості фахових компетентностей здобувача освіти, його готовності до самостійної науково-виробничої діяльності у сфері агрономії, а також якості підготовки та захисту звіту.

Підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS відповідно до вимог чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету.

Критерії підсумкового оцінювання та їх вагові коефіцієнти

№	Критерій оцінювання	Зміст критерію	Максимальна кількість балів
1	Виконання індивідуального завдання	Повнота та якість виконання поставлених завдань, застосування сучасних агротехнологій, аналіз виробничих процесів, самостійність роботи	30
2	Рівень професійних компетентностей	Здатність застосовувати теоретичні знання у виробничих умовах, приймати агрономічні рішення, обґрунтовувати	20

		технологічні заходи	
3	Якість оформлення звіту	Структурованість, логічність викладу, науковий стиль, відповідність вимогам до оформлення, наявність графіків, таблиць, схем, посилань	15
4	Аналітична складова	Глибина аналізу господарської діяльності, оцінка ефективності технологій, економічні розрахунки, пропозиції щодо удосконалення	15
5	Відгук керівника практики від бази практики	Дисциплінованість, професійна етика, відповідальність, рівень практичної підготовки	10
6	Захист звіту	Повнота доповіді, володіння матеріалом, аргументованість відповідей, презентаційні навички	10
	Разом		100 балів

3. Деталізація критеріїв оцінювання

3.1. Виконання індивідуального завдання (0-30 балів)

- 26-30 балів – завдання виконано повністю, із застосуванням сучасних наукових підходів; наведено обґрунтовані висновки та рекомендації.

- 20-25 балів – завдання виконано у повному обсязі, однак аналіз недостатньо глибокий.

- 15-19 балів – завдання виконано частково, наявні неточності.

- 0-14 балів – завдання виконано фрагментарно або з істотними помилками.

3.2. Рівень професійних компетентностей (0-20 балів)

Оцінюється здатність:

- аналізувати агроекологічні умови господарства;
- планувати систему удобрення, захисту рослин, сівозміни;
- оцінювати якість ґрунтів і стан посівів;
- застосовувати інноваційні агротехнології.

3.3. Якість оформлення звіту (0-15 балів)

Звіт повинен відповідати встановленим вимогам щодо:

- структури (титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список джерел, додатки);
- оформлення таблиць, рисунків, формул;
- дотримання академічної доброчесності;
- коректності цитування джерел.

3.4. Аналітична складова (0-15 балів)

Оцінюється:

- використання статистичних даних господарства;
- порівняльний аналіз урожайності культур;
- економічна ефективність технологічних рішень;
- обґрунтованість запропонованих рекомендацій.

3.5. Відгук керівника практики (0-10 балів)

Враховується:

- професійна дисципліна;
- ініціативність;
- дотримання правил техніки безпеки;
- здатність працювати в колективі.

3.6. Захист звіту (0-10 балів)

Під час захисту оцінюється:

- логічність і структурованість доповіді;

- вміння презентувати результати;
- обґрунтованість відповідей на запитання комісії;
- використання наочного матеріалу (за наявності).

4. Шкала оцінювання

4.1. Переведення 100-бальної шкали у національну та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
0–34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним проходженням практики)

5. Порядок виставлення підсумкової оцінки

1. Керівник науково-виробничої практики від бази практики ставить оцінку у звіті і завіряє її підписом і печаткою.
2. Керівник науково-виробничої практики від університету перевіряє звіт.
3. Проводиться публічний захист звіту перед комісією.
4. Підсумкова оцінка визначається як сума набраних балів за всіма критеріями.